

De minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
De heer dr. R.H.A. Plasterk
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum
25 augustus 2017

Onderwerp
Consultatie wijzigings-
voorstel Wet BRP

Uw kenmerk

Ons kenmerk
MvH/RvZ/RS/2017-
U025

Bijlage(n)

Geachte heer Plasterk,

Op 15 juli is het wijzigingsvoorstel voor de Wet basisregistratie personen (Wet BRP) voor internetconsultatie opengesteld. Met het wijzigingsvoorstel wordt de vrijwillige mogelijkheid gecreëerd voor één of beide ouders om een levenloos geboren kind te laten registreren in de BRP. Het wijzigingsvoorstel is een aanvulling op de reeds gecreëerde mogelijkheid om voor het levenloos geboren kind een akte van de burgerlijke stand te laten opmaken. Door registratie van het levenloos geboren kind in de BRP worden de gegevens van het kind voor de ouder(s) zichtbaar op uittreksels van de persoonslijst van de ouder(s) uit de BRP en via Mijnoverheid.nl.

Met het voorstel wordt tegemoetgekomen aan de wens van ouders van een levenloos geboren kind, om het feitelijk bestaan van het kind nadrukkelijker (van overheidswege) te erkennen via vermelding in de BRP. De wens tot registratie van het levenloos geboren kind in de BRP kwam tot uitdrukking in een petitie die op 15 maart 2016 is overhandigd aan de commissie voor Binnenlandse Zaken en de commissie voor Veiligheid en Justitie van de Tweede Kamer. Het wijzigingsvoorstel is tevens een vervolg op uw toezegging aan de Tweede Kamer van 27 juni 2017 om "het registreren van het levenloos geboren kind op de kortst mogelijke termijn te realiseren door aanpassing van enerzijds GBA-voorzieningen en anderzijds de wet BRP".

Het wijzigingsvoorstel geeft invulling aan een uitdrukkelijke wens van ouders die betrokken zijn bij het onderwerp. Bij uitwerking van het voorstel is beoogd passende regelgeving op te stellen waarbij rekening wordt gehouden met de situatie en wensen van de ouder(s). Zo is de registratie in de BRP geen verplichting maar een vrijwillige mogelijkheid. Het voorstel werkt bovendien met terugwerkende kracht, zodat ouders ook de mogelijkheid hebben een in het verleden levenloos geboren kind te laten registreren in de BRP.

Gelet op de omstandigheden van ouders die hun levenloos geboren kindje willen registreren, is een lastenluwe uitwerking van het voorstel en het registratieproces volgens het college van extra belang.

Contact

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
info@atr-regeldruk.nl

www.atr-regeldruk.nl

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nut en noodzaak: is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

Bevindingen

Onderbouwing nut en noodzaak

Met het wetsvoorstel wordt registratie mogelijk gemaakt van het levenloos geboren kind in de BRP. Deze mogelijkheid kan alleen door middel van de voorgestelde wetswijziging worden gecreëerd. Met het voorstel komt u tegemoet aan een uitdrukkelijke wens van ouders betrokken bij het onderwerp. Daarnaast geldt registratie van het levenloos geboren kind in de BRP niet als verplichting voor de ouder(s), maar wordt slechts de vrijwillige mogelijkheid daartoe geboden. Naar het oordeel van het college zijn nut en noodzaak van het wetsvoorstel voldoende gemotiveerd.

Minder belastende alternatieven

Digitale aanvraagmogelijkheid

De toelichting bij het voorstel maakt duidelijk dat de registratie in de BRP mogelijk wordt voor verschillende situaties. Zo is het mogelijk dat in het verleden al een akte van de burgerlijke stand is opgemaakt over het levenloos geboren kind. Een van de ouders of beide ouders kunnen dan een “schriftelijke aanvraag” indienen voor registratie in de BRP bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de persoonslijst van de ouder zich bevindt.

In deze situatie geldt dat de aanvraag tot registratie in de BRP ook digitaal kan worden ingediend. De interpretatie waarbij de “schriftelijke aanvraag” ook de digitale aanvraagmogelijkheid omvat, is echter niet voor alle partijen duidelijk. Om deze reden kan een expliciete(re) toelichting hierover in de toelichting bij het voorstel voor extra duidelijkheid zorgen.

Het college adviseert in de toelichting bij het wetsvoorstel te verduidelijken dat, indien in het verleden reeds een akte van de burgerlijke stand is opgemaakt, de digitale aanvraagmogelijkheid voor registratie in de BRP van het levenloos geboren kind mogelijk is.

Een andere situatie voor registratie in de BRP is aan de orde wanneer ouder(s) eerder nog geen akte hebben laten opmaken over het levenloos geboren kind. In dat geval kunnen ouders zich volgens het wetsvoorstel fysiek wenden tot de ambtenaar van de burgerlijke stand met het verzoek om alsnog een ‘akte van geboorte (levenloos)’ te laten opmaken. Deze akte kan vervolgens dienen als bron voor de registratie van het levenloos geboren kind in de BRP. Deze

registratie is mogelijk mits de ouders beschikken over voldoende bewijsstukken. Hierbij gaat het om die bewijsstukken die aantonen dat eerder een kind (in Nederland) ter wereld is gekomen en het op het moment van de geboorte niet meer in leven was.

Tevens kan de situatie zich voordoen waarbij ouders de registratie van het levenloos geboren kind direct willen regelen (kort) na de geboorte, volgend op het laten opmaken van de akte bij de burgerlijke stand.

Bij de twee hiervoor genoemde situaties geldt dat er geen digitale aanvraagmogelijkheid voor de registratie in de BRP wordt geboden. De digitalisering van de aanvraagmogelijkheid zou echter passen binnen de ambitie van het kabinet om alle zaken die burgers (en bedrijven) met de overheid doen, in 2017 digitaal te kunnen afhandelen. Het 'Besluit elektronische dienstverlening burgerlijke stand' uit 2015 is hiervan een uitwerking. Met dit besluit werd ingezet op realisatie van onder andere de digitale overlijdensaangifte en de elektronische melding van een voorgenomen huwelijk. Volgens de Kamerbrief van 10 juli 2014 geldt de digitale geboorteaangifte als het sluitstuk van deze voornemens tot digitalisering. Voor digitalisering van de geboorteaangifte is tevens de digitale opmaak en opslag van akten van de burgerlijke stand van belang. In het besluit is aangegeven dat drie jaar na de inwerkingtreding van de wet elektronische dienstverlening burgerlijke stand een tussenbalans wordt opgemaakt. Daarbij worden ook de uitkomsten van de in 2015 gestarte pilots in de gemeente Den Bosch betrokken, waaronder een pilot met digitale geboorteaangifte. Uit pilots in andere gemeenten blijkt dat de digitalisering van de geboorteaangifte leidt tot substantieel minder regeldruk bij de aangifte.¹ Uiterlijk medio 2018 wordt, mede op basis van de pilots, besloten over de wijze van invoering van de elektronische opmaak, het format en de opslag van akten van de burgerlijke stand.²

Hoewel de doelgroep van het onderhavige wetsvoorstel veel kleiner is dan bij de reguliere geboorteaangifte, kan een digitale aangiftemogelijkheid juist voor deze groep ouders minder belastend zijn. Omdat een ouder dan bijvoorbeeld vanuit huis ook het verzoek tot inschrijving in de BRP van het levenloos geboren kind kan regelen.

Een gang naar het gemeentehuis geldt tegen deze achtergrond niet als minst belastend alternatief voor realisatie van het beleidsdoel. Om die reden is het van belang bij het wetsvoorstel te verduidelijken of een digitale aanvraagmogelijkheid voor deze situaties is overwogen en waarom deze niet expliciet wordt geboden.

Het college adviseert in de toelichting bij het voorstel te verduidelijken in hoeverre de digitale aanvraagmogelijkheid voor registratie van het levenloos geboren kind in de BRP is overwogen en waarom deze optie in de genoemde situaties niet wordt geboden.

Voorkom onnodige gegevensuitvraag

Met het wetsvoorstel wordt de mogelijkheid gecreëerd tot het registreren van een levenloos geboren kind in de BRP. De relevante gegevens die hiervoor nodig zijn, dienen volgens het voorstel te worden ontleend aan een 'akte levenloos geboren kind' of een 'akte van geboorte (levenloos)'. Het betreft aktes die zijn opgenomen in het overlijdensregister van de Nederlandse burgerlijke stand.³ Het voorstel bepaalt niet expliciet in hoeverre bij de aanvraag tot registratie in

¹ Zo blijkt uit pilots in onder andere de gemeenten Almelo, Bergen op Zoom en Hardenberg.

² Kamerstukken I 2013/14, 32 444, H.

³ Het betreft hier een akte als bedoeld in artikel 19i, eerste lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

de BRP door de ouders een akte dient te worden overlegd als bewijsstuk. Aanvraagprocedures bij verschillende gemeentelijke producten tonen aan dat aktes als indieningseis kunnen worden gesteld. Indien bij de aanvraag tot registratie van het levenloos geboren kind in de BRP een akte als indieningseis wordt gesteld, vraagt de (gemeentelijke) overheid informatie op waarover zij reeds beschikt. De akte als indieningseis leidt daarom bij een aanvraag tot registratie in de BRP tot onnodige regeldruk. Dit gaat in tegen de kabinetsambitie te streven naar 'eenmalige gegevensuitvraag' bij burgers (en bedrijven).⁴

Het college adviseert onnodige gegevensuitvraag te voorkomen in de procedure voor ouders die een registratie-aanvraag indienen voor het levenloos geboren kind in de BRP.

In het kader van het voorkomen van onnodige gegevensuitvraag bij ouders, is tijdens een overleg over het wetsvoorstel door uw ministerie gewezen op het reeds bestaande artikel 2.27 in de wet BRP. Op grond van artikel 2.27, derde lid, van de wet BRP geldt een verplichting voor de ambtenaar van de burgerlijke stand om aan het college van burgemeester en wethouders dat daarom vraagt, zo spoedig mogelijk alle inlichtingen te verstrekken die dat college nodig heeft voor de bijhouding van de basisregistratie. Op grond van dit artikel kan het college van burgemeester en wethouders aktes opvragen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand uit de registers burgerlijke stand die onder hem berusten. Dit kan ook bij een ambtenaar van de burgerlijke stand van een andere gemeente. Door de bepalingen in artikel 2.27 kan onnodige uitvraag van gegevens bij ouders bij de aanvraag tot registratie van het levenloos geboren kind in de BRP worden voorkomen. Het is mede om deze reden van belang dat gemeenten goed worden geïnformeerd over de wetswijziging en de mogelijkheden die de wet (reeds) biedt om gegevensuitvraag bij ouders te beperken. En dat deze mogelijkheden op decentraal niveau worden benut.

Het college adviseert in de toelichting bij het wetsvoorstel aandacht te besteden aan de mogelijkheden die artikel 2.27 van de Wet BRP biedt ter voorkoming van onnodige uitvraag van gegevens bij ouders die het levenloos geboren kind willen laten registreren in de BRP.

Het college adviseert gemeenten expliciet te wijzen op de mogelijkheden om onnodige gegevensuitvraag bij ouders te voorkomen.

Regeldrukgevolgen

De toelichting bij het wijzigingsvoorstel stelt dat er geen sprake is van een verzwaring van de administratieve lasten voor de burger. Tevens wordt vermeld dat het voorstel niet leidt tot financiële gevolgen voor de burger, omdat voor het opnemen van de gegevens geen kosten in rekening worden gebracht. Volgens de toelichting is geen sprake van (een verzwaring van) administratieve lasten omdat de registratie van de gegevens in de BRP uitsluitend plaatsvindt op verzoek van de ouder(s) zelf.

⁴ Al geruime tijd hanteert de overheid dit principe. "Dit betekent dat de overheid zich verplicht om gegevens waarover zij reeds beschikt, niet opnieuw uit te vragen, maar te hergebruiken waar dat mogelijk is." (Memorie van Toelichting bij de Wet eenmalige gegevensuitvraag werk en inkomen, 2007)

Het verzoek tot registratie van het levenloos geboren kind in de BRP is inderdaad een vrijwillige stap. Indien een ouder dit verzoek indient bij de gemeente, gelden hiervoor echter wel de wettelijke kaders en bepalingen, onder andere ten aanzien van de wijze van aanvragen van de registratie. Deze kaders en bepalingen bevatten verplichtingen die maken dat er bij het wijzigingsvoorstel sprake is van regeldruk. Gelet op de omvang van de doelgroep en de te verrichten handelingen voor de registratie zal de totale regeldruk als gevolg van het voorstel naar verwachting niet omvangrijk zijn. Daarbij geldt dat de regeldruk bij een lastenluwe uitwerking van het voorstel door de ouder(s) geaccepteerd zal worden, aangezien de handelingen die zij verrichten resulteren in de (gewenste) registratie van het levenloos geboren kind in de BRP.

Het is echter van belang deze regeldrukgevolgen conform de landelijke methodiek in beeld te brengen. Het in beeld brengen van de regeldrukgevolgen maakt het bovendien mogelijk om te bepalen wat de meest lastenluwe uitwerking is.

Het college adviseert om in de toelichting bij het wetsvoorstel de regeldrukeffecten op te nemen conform de landelijke methodiek.

Dictum

Nut en noodzaak van de voorgestelde wijziging van de Wet BRP zijn voldoende duidelijk gemaakt. Een expliciete toelichting bij enkele minder belastende alternatieven ontbreekt echter. Zo bevat de toelichting bij het voorstel geen onderbouwing waarom niet expliciet is gekozen voor een (volledige) digitale aanvraagmogelijkheid voor registratie in de BRP. In het voorstel is bovendien geen waarborg opgenomen dat onnodige gegevensuitvraag bij ouders zal worden voorkomen. Tevens zijn de beperkt te verwachten regeldrukeffecten als gevolg van het wijzigingsvoorstel niet conform de landelijke methodiek uitgewerkt in de toelichting.

Het wijzigingsvoorstel voorziet in een behoefte van ouders van een levenloos geboren kindje middels een vrijwillige registratiemogelijkheid in de BRP. Gelet op de inhoud van het wijzigingsvoorstel en de hiervoor genoemde adviespunten is het eindoordeel ten aanzien van de consultatieversie van het wijzigingsvoorstel Wet BRP:

Het wijzigingsvoorstel indienen, nadat met de adviespunten rekening is gehouden.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Het verneemt graag van u op welke wijze u met de adviespunten rekening hebt gehouden.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris